

## 43. Směřování k závěrečné krizi

V Zj 12,17 jsme objevili tzv. dvousměrný text, který nás přivádí k vyvrcholení dějin lidstva. Je také vrcholem 12. Kapitoly. Současně však ve zkratce popisuje válku, která je podrobněji popsána ve Zj 13 a 14. Ve Zj 12 se pojednává o válce v nebi, která se přesunula na zem. Zj 12,17 nám říká, že tato válka bude trvat až do konce lidských dějin. Zj 12,17 uvádí kontext pro závěrečnou bitvu ve Zj 13 a 14. Zj 13 líčí válku draka proti ostatku. Zj 14 stručně popisuje ostatek, jeho poselství a konečný výsledek bitvy. Detailně je tato poslední bitva popsána ve Zj 16-18.

V této kapitole se zaměříme na Zj 13, na válku draka proti ostatku. O šelmě z moře popsané ve verších 1-10 se častokrát mluví jako o antikristu, jako o rozhodujícím protivníku v krizi závěru dějin.

V knize Zjevení jsou hlavní postavy popsány nejprve podrobným popisem vzhledu a potom se popisuje jejich dílo. Takovýto popis je např. ve Zj 1,12-18 při představení Ježíše Krista, kde je obšírný popis toho, co Jan vidí při setkání s Ježíšem. Po tomto fyzickém popisu jsou načrtnuty činy a záměry Ježíše ve Zj 2 a 3.

Stejný princip platí ve Zj 11 při popisu dvou svědků. Nejdříve je popsán jejich vzhled a potom se popisuje jejich chování a činy (11,7-13), které jsou pro toto vidění důležité. Ne vše, co je popsáno o dvou svědcích, se stalo v době vidění. Celý popis Zj 11 se odehrává v čase šesté polnice v poslední části lidských dějin před koncem doby milosti. Avšak dva svědci nezačínají působit v tomto čase. Popis jejich činnosti zahrnuje celé křesťanské dějiny. Teprve potom je popsána jejich činnost v poslední údobí dějin.

Při studiu Zj 13 je důležité mít na paměti tuto literární strategii, neboť o šelmě je řečeno mnoho věcí, které se nevztahují na konec času. Je popsána dřívější činnost šelmy. Zj 13 se však soustřeďuje na konečnou bitvu lidských dějin. Nejprve je vylíčen její vzhled, potom je podrobněji popsána její činnost v dějinách, a potom autor popisuje činnost šelmy v poslední části lidských dějin. Například šelma z moře je popsána ve verších Zj 13,1-7. Jde o všeobecný vzhled a činnosti v dějinách. Ve verši 8 a pak ve verších 12-18 se ukazuje, jak tato šelma působí v čase závěrečné krize. A to je hlavním obsahem Zj 13 a 14.

Když budeme studovat Zj 13 verš po verši, tak nezapomeňme na to, že je tato šelma z moře padělkem díla Ježíše Krista.

18 A drak se postavil na břeh moře.

1 Tu jsem viděl, jak se z moře vynořila dravá šelma o deseti rozích a sedmi hlavách; na těch rozích deset královských korun a na hlavách jména urážející Boha.

2 Ta šelma, kterou jsem viděl, byla jako levhart, její nohy jako tlapy medvěda a její tlama jako tlama lí. A drak jí dal svou sílu i trůn i velikou moc.

Šelma tedy vychází z moře. Drak stojí na břehu a povolává tuto šelmu z moře. Povšimněme si, že šelma je popsána tak, jak se postupně vynořuje z vody. Prvním bodem popisu jsou rohy. Můžeme si představit šelmu s rohy na hlavách, je pod vodou a postupně se vynořuje z moře. První věc, kterou uvidíme, jsou rohy. Další částí je hlava, potom tělo, a potom až se zcela vynoří z vody, tak uvidíme nohy. V Janově popisu je patrný určitý pohyb. Nejprve je popsán vzhled šelmy.

Deset rohů a sedm hlav šelmy připomínají draka ze Zj 12. Tato šelma vypadá jako drak. Připomíná nám to také Da 7. I zde jsou popsána zvířata, která vyjadřují národy a síly, které ovlivňují život na zemi. Pokud bychom sečetli všechna zvířata v Da 7, zjistili bychom, že mají dohromady sedm hlav a deset rohů. Zdá se tedy, že autor Zjevení chce, aby měl čtenář na paměti Da 7 při popisu Zj 13. V knize Da znázorňovala všechna zvířata království nebo velké národy starověkého světa. To naznačuje, že šelma ve Zj 13 nějakým

způsobem znázorňuje národ nebo mocnost, která je tu již dlouho, avšak v závěru dějin bude hrát velice významnou úlohu.

To znázorňuje i deset korun na rozích. Tato šelma má sedm hlav, deset rohů a na každém rohu je koruna. To nám opět připomíná draka ve Zj 12, avšak s jedním rozdílem. Ve Zj 12 měl drak koruny na hlavách, ne na rozích. To je podivné. Proč je tam ten rozdíl? Domnívám se, že tento rozdíl vychází z Da 7. V Da 7 je série čtyř šelem, které vycházely z moře, stejně tak jako tato šelma vyšla z moře. Tato zvířata byla lev, medvěd, levhart a potom nepopsatelná šelma. Byla něco zcela jiného jak všechna ostatní zvířata na této zemi. Tato čtyři zvířata v Da 7 popisují čtyři mocnosti, které panovaly nad celým světem. Babylon, Persie, Řecko a Řím. Je zajímavé, že poslední bezejmenná šelma z Da 7 měla deset rohů a těchto deset rohů symbolizuje rozpad této mocnosti, Římské říše, na 10 částí. Takže v Da 7 je proroctví, které popisuje hlavní stavební kameny starověké historie.

Pokud jsou koruny ve Zj 12 na hlavách, potom to pravděpodobně vyjadřuje, že tato vize navazuje na Danielovo vidění a že drak působí během doby, kdy měly tyto čtyři šelmy svoji moc. Ve skutečnosti tomu tak je. Drak, jak jsme probírali v minulé kapitole, reprezentuje přinejmenším část římské říše, která chtěla zahubit Ježíše při jeho narození Herodem, který představoval tuto mocnost. Takže pohanský Řím 1. stol. chtěl Ježíše zničit. Z toho důvodu jsou koruny na hlavě, neboť pohanský Řím byla jedna z těchto mocností v Da, která měla dohromady sedm hlav. Avšak potom, co tato mocnost odešla ze scény a byla rozdělena do deseti rohů, reprezentují tyto rohy historii následující po pádu Říma. Domnívám se tedy, že autor Zjevení měl na mysli zcela jistě Daniele, neboť šelmy vycházející z moře ve Zj 13 a Da 7 jsou paralelními texty.

Pokud tedy autor v tomto textu navazuje na Da 7, potom nám říká, že tato šelma vycházející z moře znázorňuje to, co následovalo po rozpadu římské říše. Byla to tedy nová mocnost, která získala moc po pádu Říma. Tato mocnost má různá charakteristiky a stojí v opozici k Božímu lidu. Z dějinného pohledu tedy drak začal působit později než tato mocnost.

Zj 13,1 říká, že tato šelma měla jména urážející Boha. To je zajímavý popis, neboť rouhání má něco společného s Bohem. Pokud se šelma nazývá rouhavou mocností, znamená to, že je nějakým způsobem v přímé opozici k Bohu. Takže ačkoli je tato mocnost politickou mocností, v určitém smyslu je také náboženskou mocností. Její náboženské zaměření však nepodporuje Boha a jeho lid, ale stojí v opozici k pravému Bohu a jeho lidu. Tento koncept rouhajícího se jména nám připomíná čtvrtou šelmu v Da 7,8.25, která koná stejné věci. Otevírá svá ústa a říká velké věci proti Bohu.

2 Ta šelma, kterou jsem viděl, byla jako levhart, její nohy jako tlapy medvěda a její tlama jako tlama lví. A drak jí dal svou sílu i trůn i velikou moc.

Tento text jasně ukazuje, že v pozadí Zj 13 je Da 7.

Da 7,3-6

3 A z moře vystoupila čtyři veliká zvířata, odlišná jedno od druhého.

4 První bylo jako lev a mělo orlí křídla. Viděl jsem, že mu byla křídla oškubána, bylo pozvednuto od země a postaveno na nohy jako člověk a dáno lidské srdce.

5 Hle, další zvíře, druhé, se podobalo medvědu. Bylo postaveno tváří k jedné straně. Mělo v tlamě mezi zuby tři žebra a bylo mu řečeno: »Vstaň a hojně se nažer masa!«

6 Potom jsem viděl, hle, další zvíře bylo jako levhart a mělo na hřbetě čtyři ptačí křídla. Bylo to zvíře čtyřhlavé a byla mu dána vladařská moc.

V Danielovi je první šelmou lev, druhou medvěd, třetí levhart. Zde ve Zj 13,2 je smíšená šelma. Tato šelma má charakteristiku všech čtyř šelem z Da 7. Je jako lev, jako medvěd, jako levhart a má také deset rohů jako čtvrtá šelma v Da 7. Každá z těchto šelem vyšla z moře.

Co šelma dělá? Připadá mi to, jako kdyby šlo o rodinný rodokmen šelmy z moře. Šelma ze Zj 13 reprezentuje všechny mocnosti, které přišly před ní. Text říká, že jí drak dal svou sílu i trůn i velkou moc. Na jedné straně šelma dostává svoji moc a autoritu od draka, na druhé straně od římské říše.

3 Jedna z jejích hlav vypadala jako smrtelně raněná, ale ta rána se zahojila. A celá země v obdivu šla za tou šelmou; Jedna z těchto sedmi hlav měla smrtelnou ránu. Pokud rozumíme těmto hlavám v chronologickém sledu, potom existuje doba, kdy je tato šelma mrtvá. Povšimněme si Zj 17,8: Ta dravá šelma, kterou jsi viděl, byla a není; vystoupí ještě z propasti, ale půjde do záhuby. A užasnou ti obyvatelé země, jejichž jméno není od založení světa zapsáno v knize života, až uvidí, že ta dravá šelma byla a není, a zase bude.

To je velmi zajímavé. Tato šelma přestane v určitém časovém období existovat. Smrtelná rána se však zahojí. Tato šelma zažije vzkříšení. Je to určitá parodie na smrt a vzkříšení Krista. Tato šelma funguje jako napodobenina činů, služby, smrti a vzkříšení Ježíše Krista.

ČEP říká, že smrtelná rána se zahojila. V řečtině je indikativ aoristu. V celém oddílu je několik indikativů aoristů. Indikativ aorist vyjadřuje dokonavý děj v minulém čase. V řečtině je mnoho způsobů, jak vyjádřit minulý čas. Může to být minulý průběhový čas, může to být již dokonaná minulost, může to být také dokonaná minulost před minulostí (tedy předminulý čas).

Použití indikativu aoristu znamená, že Jan se díval na působení šelmy v dějinách z perspektivy války doby konce v Zj 12,17. Když Jan popisuje vlastnosti šelmy a její činy tak popisuje události, které předcházejí době, o které mluví Zj 12,17. Povolání šelmy z moře je událost doby konce, avšak vlastnosti šelmy jsou popsány na základě její činnosti v dějinách. Postava, která vede válku s ostatkem, je popsána dříve, než je popsána samotná válka. Ve skutečnosti není detailní popis války uveden dříve než ve Zj 16 a 17. Ve Zj 13 však vidíme hlavní postavy v této válce a některé historické souvislosti.

Text říká, že celý svět byl udiven. Čím? Zmrtvýchvstáním této šelmy. V životě této šelmy přichází chvíle, kdy umírá a kdy je vzkříšena. A celý svět je udiven touto smrtí a vzkříšením.

4 klekali před drakem, protože dal té šelmě svou moc, a klekali také před šelmou a volali: "Kdo se může rovnat té dravé šelmě, kdo se odváží s ní bojovat?"

Lidé tedy uctívali draka, neboť on je zdrojem autority šelmy. Lidé také uctívali šelmu z důvodu jejího překvapivého vzkříšení. Dokonce se ptají: Kdo je jako šelma? Tato poznámka je zajímavá, protože předchozí poukaz na Ježíše Krista je skryt v postavě Michaela ve Zj 12. Michael totiž v hebrejštině znamená: Kdo je jako Bůh?

A ve Zj 13 se lidé ptají, kdo je jako šelma. Šelma z moře velice zřetelně usiluje o to, aby působila jako Kristus. Chce, aby ji lidé v závěrečných událostech lidských dějin vnímali jako Krista. Její historie je a bude historií antikrista. Její dílo je padělek Ježíše Krista.

Nakonec se pokládá otázka: Kdo se odváží s ní bojovat? V čase bitvy v závěru dějin se bude tato šelma zdát neporazitelnou.

5 A bylo jí dáno, aby mluvila pyšně a rouhavě a měla moc po čtyřicet dva měsíce.

Takže tato šelma mluví pyšná slova a rouhá se. Podívejme se na některé texty v Da 7,8.25.

8 Prohlížel jsem rohy, a hle, vyrostl mezi nimi další malý roh a tři z dřívějších rohů byly před ním vyvráceny. Hle, na tom rohu byly oči jako oči lidské a ústa, která mluvila troufale.

25 Bude mluvit proti Nejvyššímu a bude hubit svaté Nejvyššího. Bude se snažit změnit doby a zákon. Svatí budou vydáni do jeho rukou až do času a časů a poloviny času,

Zde je popsán roh, který mluví pyšná slova a rouhá se. Můžeme jasně vidět, jak Zj 13,5 naráží na Da 7, zejména v souvislosti s aktivitami malého rohu, který povstal po čtvrté šelmě. Jedná se tedy o stejný

okamžik v dějinách. Šelma je tedy mocnost, která má vztah k Římu, povstává z Říma a navazuje na jeho činnost. To nás vede zpět ke Zj 12,17 a k historickému kontextu Da 7.

Tato šelma je činná 42 měsíců. To připomíná také Da 7,25, kde šelma utlačuje Boží lid po čas a dva časy a polovinu času. To znamená, že historických 1260 let z Da 7 je součástí popisu šelmy ze Zj 13. Tato šelma z moře, která hraje významnou roli v závěru lidských dějin, má své historické pozadí. Jsou to dějiny útlaču Božího lidu v období 1260 let a opozice vůči Bohu. Je to odkaz zejména na náboženský útlak středověku.

### Shrnutí Zj 13,1-5.

Verše 1 a 2 se zaměřují na všeobecné pozadí Danielových čtyř šelem. Verše 3 a 4 však postupují vpřed v čase těsně před útokem ve Zj 12,17. Ve verši 5 se opět přechází zpět k popisu této šelmy, avšak jinak než ve verších 1 a 2. Verš 5 není zaměřen na první tři šelmy z Da 7, je zcela zaměřen na čtvrtou šelmu z Da 7. Toto zaměření pokračuje ve verši Zj 13,7.

Pokračujme v popisu šelmy z moře. Zj 13,6: A tak otevřela ústa a rouhala se Bohu, jeho jménu i jeho příbytku, všem, kdo přebývají v nebi.

Zde se navazuje na verše 1 a 5 a také na Da 7,25. Kdo jsou ti, kdo přebývají v nebi? Je to metafora pro svaté. Žijí Boží svatí již nyní v nebi? Ne v doslovném významu. Avšak NZ mluví o věřících jako o těch, kdo žijí v nebeských příbytcích v Kristu Ježíši. Takže tento výraz „ti, kdo přebývají v nebi“, se týká Božího lidu. Podobně i jako koncept obyvatel země se důsledně týká bezbožných, nikdy se ve Zjevení nevztahuje na Boží lid. V tomto verši se tedy zdá, že ti, kdo bydlí v nebi, je symbolickým vyjádřením pro svaté. Tato mocnost se rouhá pravému Božímu lidu.

7 A bylo jí dáno, aby vedla válku proti svatým a aby nad nimi zvítězila. Dostala moc nad každým kmenem, národem, jazykem i rasou;

Text říká, že jí byla dána síla. To připomíná verš 2, kde drak předal šelmě moc. Dal jí sílu k tomu, aby vedla válku proti svatým. Da 7,25 mluví o pronásledování svatých. Šelma dostala autoritu nad každým kmenem, národem, jazykem i rasou.

Ve Zj 14,6 je něco pozoruhodného: Tu jsem viděl jiného anděla, jak letí středem nebeské klenby, aby zvěstoval věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu. Je zde použit stejný slovosled jako ve Zj 13,7. Povšimněme si také Zj 5,9.10.

9 A zpívali novou píseň: "Jsi hoden přijmout tu knihu a rozlomit její pečeti, protože jsi byl obětován, svou krví jsi Bohu vykoupil lidi ze všech kmenů, jazyků, národů a ras

10 a učinil je královským kněžstvem našeho Boha; a ujmou se vlády nad zemí."

Zj 13,7 popisuje lidi světa stejnými slovy jako Zj 5,9.10 a Zj 14,6. V obou těchto případech výrazy popisují dědice evangelia, lidi, z kterých se tvoří nový Izrael. Ve Zj 13 byla dána šelmě moc nad těmito lidmi. To připomíná jiné novozákonní téma: myšlenku „už, ale ještě ne v plnosti“. V NZ se mnohé věci naplňují, ale zatím ne v plné míře. Např. je nám v Kristu Ježíši dána svoboda od satana, a přesto je Boží lid satanem stále utiskován. Satan je svržen, avšak má ještě sílu pronásledovat. Kristus má vesmírnou autoritu, a přesto je mnohým lidem dovoleno tuto autoritu zpochybňovat.

Mezi křížem a druhým příchodem křesťané žijí v čase „už, ale ještě ne v plnosti“. Na jedné straně stojíme plně pod Kristovou mocí a na druhé straně ještě stále musíme žít pod mocí sil, které se rouhají Kristovu jménu a bojují proti jeho království. Tyto síly budou zničeny až při Ježíšově příchodu. Tehdy bude také plně nastoleno Kristovo vesmírné království.

Zdá se, že verše 6 a 7 stále ukazují k středověkému období dějin, neboť moc šelmy z moře bude v závěrečné zápase uplatňována šelmou, která vypadá jako beránek.

Šelma z moře, kterou každý na konci času uctívá, propůjčuje na konci svoji moc jiným. To znamená, že doba, kdy má šelma z moře moc nad každým kmenem, národem, jazykem a rasou, je dobou dřívější, před závěrečnou bitvou lidských dějin. Podrobněji to vysvětlují další kapitoly knihy Zjevení.

**Zj 13,8:** budou před ní klekat všichni obyvatelé země, jejichž jména nejsou od stvoření světa zapsána v knize života, v knize toho zabitého Beránka.

Zde dochází ke změně času slovesa. Není zde řečeno, že všichni obyvatelé země uctívali šelmu (minulý čas, něco podobného jako ve verši 4). Text říká, že všichni budou uctívat (klekat) šelmu (προσκυνήσουσιν). Tento verš připomíná popis ve verši 3 a 4, avšak nyní je změna k budoucímu času, nyní je poukaz na kontext doby konce.

Takže nyní v tomto verši vidíme poprvé činnost šelmy z moře v závěrečné krizi, v závěrečné bitvě. Celá země bude uctívat tuto šelmu. Drak postaví tuto šelmu jako padělek Krista s nadějí, že všechny národy budou uctívat tento padělek. Budou před ní klekat všichni obyvatelé země, jejichž jména nejsou od stvoření světa zapsána v knize života. Kniha života je záznam o spasených. Každý, kdo má vztah s Ježíšem Kristem, je v nebi označen. Bůh zná svůj lid a kniha života o tom pojednává. Kniha života patří Beránkovi, který byl zabit od stvoření světa. Je to neuvěřitelný přesun v kontextu času. Někdo pozoruje tuto scénu z perspektivy doby konce. Když hledí na tuto scénu, vidí události nedávné minulosti z perspektivy doby konce, události, které se stanou v budoucnosti a nyní se přesouvá zpět až ke stvoření světa. Je to typické pro knihu Zjevení, kde se dělají velké skoky v čase a hledají se v historii prvky rozhodujících momentů, které mají velkou váhu pro všechny, kdo věřili v Krista.

Výraz Beránek, který byl zabit od stvoření světa, poukazuje na to, že Bůh od samého počátku stvoření očekával bolest, kterou mu způsobil kříž. Ačkoliv Kristus zemřel uprostřed času mezi SZ a NZ, bolest kříže existovala od začátku. Bůh zaplatil obrovskou cenu, aby vyřešil skrze ukřižování problémy vesmíru. Tato cena nebyla zaplacená pouze dobře, kdy byl Ježíš na zemi, byla také placena během celého běhu dějin. Bůh nesl bolest kříže na svém srdci.

9 Kdo má uši, slyš!

10 Kdo má jít do zajetí, půjde do zajetí. Kdo má zemřít mečem, musí mečem zemřít. Teď musí Boží lid osvědčit trpělivost a víru.

Povšimněme si opětovné změny času. Z aoristu (minulého času) se přešlo k budoucímu času, potom zpět k počátku času a nyní opět k přítomnému času. Zdá se, že je to všeobecné varování. Každý, kdo čte tuto knihu v jakékoli době, ten, kdo má uši, by měl věnovat velkou pozornost tomu, co se zde říká. Ačkoliv je důraz ve Zj 13 na závěrečnou krizi lidských dějin, tato všeobecná výzva je na místě, neboť tato šelma v nějaké formě existuje již dlouho. Někdy máme pokušení vzít postavy Zjevení a aplikovat je tak přesným způsobem, že mohou znamenat pouze jednu věc v určitém čase.

Je ale patrné, že tato šelma má dlouhou historii a že se v minulosti objevila v mnoha různých formách, také v různých dobách a na různém místě. Základní scénář zůstává stejný, avšak jednotliví hráči se mění podle dějinného údobí. Na základě Zj 13 jsme zjistili, že tak jako byly velké politické a náboženské mocnosti ve středověku, které utlačovaly a panovaly nad Božím věrným lidem, tak tomu bude i v posledních dnech lidských dějin. Tehdy bude existovat náboženská mocnost, která bude chtít ovládnout všechny, kdo věří jinak. Scénář zůstane stejný, i když se jednotliví „hráči“ během dějin mění.

**Zj 13,10:** Kdo má jít do zajetí, půjde do zajetí. Kdo má zemřít mečem, musí mečem zemřít. Teď musí Boží lid osvědčit trpělivost a víru.

Zajímavý verš. Próza se mění na poezii. Objevují se zde doplňující se páry. První hovoří o zajetí, druhý o zabíjení. Slovesa jsou stále v přítomtu. To naznačuje, že jde o součást všeobecného varování. Zajetí a smrt jsou důsledky věrnosti Bohu v kterémkoli období dějin. Nejde pouze o oběti této šelmy z moře, ale oběti Jon Paulien – Zjevení Jana

jakékoli moci, která se v průběhu dějin projevuje jako šelma z moře. Ať už se Boží lid nachází kdekoli, bude se vždy muset vyrovnat s touto písní. Je to píseň šelmy. Jestliže někdo má jít do zajetí, půjde do zajetí. Jestliže má někdo zemřít mučednickou smrtí, pak touto smrtí zemře.

Mocnost, která pronásleduje Boží pravý lid, použije zajetí a smrt jako své nástroje. Je zajímavé, že kniha Zjevení popisuje všechny tyto události válečnými výrazy. Nejsou to však ani tak vojenské události, jako spíše události občanské. Aktivita této šelmy z moře jsou spíše podobné Osvětimi než Stalingradu či Normandii. Jsou jednotlivci, kteří vyjadřují svoji víru v Boha, kteří jsou zajati, poslání do zajetí či brutálně zavražděni.

Existují dva způsoby, jak tomuto textu porozumět. První je ten, který máme v textu. Jestliže má být někdo zabit mečem, bude zabit. Zaměření je na to, že Bůh označil určité lidi pro zajetí a smrt. Svatí si mají uvědomit, že pokud se má stát to, že ztratí svůj život pro víru, nemají se tím trápit, neboť i v tomto případě má Bůh vše pod kontrolou. Jedno možné poselství tohoto textu je, že při všem zajetí a zabíjení by svatí měli Bohu důvěřovat, že má vše pod kontrolou a že nedopustí horší zacházení s někým, než dokáže snést.

V textové tradici je ještě jedna varianta čtení tohoto textu, která je také možná a pokládána za původní: „Kdo zabije mečem, mečem bude zabit.“ (viz ČSP) Pokud vezmeme tuto variantu textu vážně, potom to znamená, že konečný osud šelmy bude úměrný jejím činům. Tato myšlenka se nachází na mnoha místech knihy Zjevení.

Boží lid má mít trpělivost, vytrvalost a věrnost. To může znamenat dvě věci, podle toho, jak text čteme. Pokud jej čteme prvním způsobem, potom pokud Bůh dopustí, abychom byli zabiti, nebojme proti tomu, neusilujeme se tomu vyhnout, budme trpěliví a vytrvalí, neboť Bůh má vše pod kontrolou. Pokud v textu vidíme druhý význam, potom šelma obdrží spravedlivou odplatu. Tak jak zasívala, tak také sklídí. Trpělivě čekáme na tuto chvíli.

### **Shrnutí Zj 13,1-10.**

Verše 1-7 se zaměřují na dobu před dobou konce. Představují její vlastnosti a popisují šelmu, její aktivity a její charakter.

Verš 8 nás přivádí do času Zj 12,17, kdy drak útočí na ostatek. Lidi z celého světa, kteří neuctívají Krista, budou uctívat draka. Na základě toho nabádají verše 9 a 10 svaté všech dob k vytrvalosti v tom, co prožívají.

### **Duchovní ponaučení:**

1. Křesťané se nacházejí na rozhraní dvou věků. Jak Beránek, tak šelma dnes ovládají tento svět. Ačkoli uznáváme panování Krista, někdy se ocitneme v situaci, kterou ovládá satan.
2. Kříž byl v Božím srdci připraven jako plán od samého začátku vesmíru.
3. Soužení je v tomto světě nevyhnutelné. Někdy jej musíme prostě trpět a snášet. Dobrá zpráva ale je, že soužení nebude trvat věčně. Jednoho dne síly, které způsobují toto soužení, budou zničeny.